

- 1 ..... בגדר יציאות דעבד עברי
- 2 ..... בשיטת רש"י בדינא דכתבינן ליה שטרא אדמיה
- 3 ..... בשיטת הרמב"ם בדין שלשה על שלשה שנחלק (ב)
- 4 ..... בענין ברי באיסורין
- 10 ..... בשיטת הרמב"ם בדין תרי רובי
- 11 ..... בגדר דין קבוע

בגדר יציאות דעבד עברי

דאס רתה אמרי' אין אדם עושה צעילתו צעילת זנות וגמר וצעל לשם קידושין כדאמרינן זכ"ד הא הכא קענה היא ולא מני לקדשה בלא דעת האב יעו"ש.

ונראה לדון צביאור דברי רש"י, דהנה נראה דכל דיני היציאות יסודם מזכויות העבד והאמה [ונראה דגדר יציאת שש הוי כעין דין שמיטה, וצין יציאת שש וצין יציאת יוצל דמו לדין שמיטה ויוצל, אלא דשמיטת כספים הויא בשנה שביעית למנין שנות עולם ואילו יציאת שש דעצדות הויא בשנה השביעית לשנות העצדות, וכשם דדין שמיטת כספים הויא מזכות הלכה, וכדוכיחו האחרון מדמהני תנאי על מנת שלא תשמעני בשביעית (מכות ג) ה"ג דיני היציאות דשש ויוצל הוו מזכויות העבד והאמה] אלא דאעפ"כ הכן יציאות חיילי אף צעל כרחם, וי"ל דיסוד הדין צזה משום דינא ד"לי צני ישראל עבדים" ולא עבדים לעבדים [ורק ע"י ריעה ניתן לעבד להפקיע הכן יציאה דשש, וכדלידדו האחרון דרליעה לא הויא קנין מחודש אלא הפקעת יציאה דשש].

תנו רבין יש צעברי שאין צעבריה ויש צעבריה שאין צעברי יש צעברי שהוא יולא בשנים וציוצול וצמיחת האדון מה שאין כן צעבריה ויש צעבריה שהרי עבריה יולאה צסימנין ואינה נמכרת ונשנית ומפדין אותה צעל כורחו מה שאין כן צעברי כו' ורמינהי יתירה עליו אמה העבריה שקונה עלמה צסימנין אמר רב ששת כגון שיעדה יעדה פשיטא גיעא צעיא מהו דתימא לא ליצטלה הילכתא מינה קמ"ל כו', ופירש רש"י כגון שיעדה ותו לא נפקא צהני אלא צגט, לא ליצטלי הילכתא מינה הלכות אמה העבריה ואס רתה ללאת צאחד מאלו בלא גט תלא קמ"ל עכ"ל, והנה הא דפירש"י דס"ד דתלא בלא גט, אחי לאפקוי מפירוש הראשונים (עי' שלני"ל) דס"ד דצשש או יוצל נכפוייה למיתצ לה גיעא יעו"ש.

אך עמדו האחרון (יעוין צשי' ר' שמואל ס"ק ערה) בלשון רש"י "אס רתה ללאת צאחד מאלו בלא גט" דמאי תלי צרלונה, הא כיון דס"ד דאף אחר הייעוד אכתי נכגי צה יציאות דאמה העבריה, היאך תלי צרלונה, ואי כוונת רש"י

ומעתה יש לומר דהיכא דיעדה וכבר אינה אמה, אף למאי דס"ד דאכתי לא צטלי הלכתא מינה ונהגי זה יליאות דאמה, מ"מ כיון דהשתא אינה אמה לא חיילי הכן יליאות אלא מרזונה, אך אילו רתתה שלא ללאת לא חיילי הכן יליאות.

בשיטת רש"י בדינא דכתבין ליה שטרא אדמיה

ואינו אלא כחוב, וכבר תמכו האחרו' מסוגין דמזכור דמהני אף למסקנא ואכמ"ל.^א

אולם הנה האחרו' נקטו בשיטת רש"י בכתובות (קא 3) דאין צכה אדם לחייב

עלמו ממון בשטר, ולהכי פירש סוגיא דהתם מדין הודאה, וצפרק שנים אוחזין (יג א) מוקי מתני' דהתם דמלא שטרי חוב צומן שחייב מודה יחזיר בשטר הקנאה דשעביד נפשיה מעיקרא [דליכא למיחש שמא כתב ללות צניסין ולא לוב עד תשרין] ופירש רש"י התם שמקנה לו נכסיו מהיום צין ילוב צין לא ילוב יגבז מהן לחותו זמן מהיום עכ"ל, ותמכו הראשונים שם דאי נתחייב בפירוש למאי צעינן קנין הא יכול אדם לחייב את עלמו בשטר כדאיתא בכתובות ונדחקו צכוונת רש"י דסתמא הוי כאילו פירש כן, אך האחרו' העירו עוד מלשון רש"י לקמן שם (עו 3) בשטר הקנאה שקנו ממנו שאפילו לא ילוב המעות שיעבד עלמו לשלמם עכ"ל, וביארו דרש"י אזיל לשיעתו פירש סוגיא דכתובות בשטר הודאה ומשמע דס"ל דאין אדם יכול לחייב עלמו בשטר, וכן ביארו עוד האחרו' דצברי רש"י (שם יג א) דאין העדים חותמים על השטר אלא אם ראו הלוות המעות, ולא סגי דרוואין מסירת השטר למלוה [כדעת הרמב"ם (פכ"ג ממלוה ה"ה) ודעמיה] ומשום דס"ל דאין אדם יכול לחייב עלמו בשטר צממון שאינו חייב.^ב

ומפדין אותה בעל כרחו סבר רבא למימר בעל כרחיה דאדון א"ל אצוי מאי ניבו דכתבנא ליה שטרא אדמיה אמאי נקיט מרגניתא בידיה יהיבנא ליה חספא כו' ופירש רש"י וז"ל מאי ניבו היכי דמי בעל כרחו דעצריה טפי מעצרי אי למימרא דאי לית ליה גירעונה כתבינן ליה שטרא על דמיה ותתנס לו כשתשיג ידה מנא לן הא איהו נקיט מרגניתא גופה המשועבד לו ואנן יהבינן ליה חספא עכ"ל, ומשמע מלשון רש"י "ותתנס לו כשתשיג ידה" דהך שטר היינו שטר חוב דהאמה עלמה, ותמכו האחרו' (יעוין צשי ר' שמואל ס"ק רג) דהא היא קענה היא ולא מליא להתחייב ואף לכתוב שטר אינה יכולה וע"כ דהאז הוא דמתחייב והניח צ"ע [ויעו"ש (ס"ק רגא צמוסגר) דאולי מתקנת חכמים צ"ד עושין שטר לחייב הקענה והיינו דכתבנא ליה].

ונראה צביאור דצרי רש"י דאזיל לטעמיה, דהנה צפשוטו כוונת הגמ' דכתבנא ליה שטרא אדמיה היינו שטר התחייבות וחשיב ככסף ומהני מדין גרעון כסף [וכן לעיל (עו א) דאמרינן האי שטר ה"ד אולימא דכתב ליה שטרא אדמיה היינו כסף כו' ויעוין צרשצ"א שם דתמא לשיעתו (ה א, ה ג, מז) דהתחייבות לא מהניא לקנין כסף מאי פריך ותי' דהתם קאי לס"ד דאכתי לא סצרינן הא דע"ע גופו קנוי

^א **אלא** דתמכו האחרו' דלעיל (ה א) דפרכי' מה לכסף שכן פודין צו הקדש ומעשר שני תאמר בשטר שאין פודין צו הקדש ומע"ש דכתוב ונתן הכסף וקס לו פירש רש"י אם כתב לגזר שטר על מעות פודין הקדש אין הקדישו פדוי דצעינן ונתן הכסף וקס לו עכ"ל, והא לדידיה ל"ש כלל התחייבות בשטר, ויעוין צמקנה שם ואכמ"ל.

דבאמת לא צעינן הכא כלל להתחייבות חדשה, ואדרבה לשיעת רש"י לא מני אדם כלל לחייב עלמו ממון בשטר, אלא הוי כתיבת שטר על החוב הראשון, והא מהני אף בקענה וואף דאין כותבין שטר חוב שלא מדעת הלוב, הנה לשיעת הראשונים (לקמן כז א, כ"ב עז א, כתובות כ ג) דהא דצעינן דעת המתחייב אינו אלא משום דאית ליה פסידא ניחא בפשיעות דהכא זכות הוא לה, ואף לשיעת הראשונים דל"ש כלל שטר בלא דעת המתחייב, י"ל דהכא כתבי ליה בית דין ומדין מעשה בית דין, ומעשה צ"ד מהני אף בלא דעת המתחייב ואכמ"ל ויש להאריך עוד בזה.

ולכאורה הדברים ל"ע מסוגין ומסוגיא לדעיל (עז א) דמבואר דמני למיכתב שטרא אדמיה וחשיב ככסף ומהני לגרעון כסף, ולכאורה נראה דלרש"י הכ שטר לא הוי שטר התחייבות דמחייב עלמו צממון והך ממון חשיב ככסף, אלא דכותב שטר על החוב דמחויב כבר, והא דמהני לדין גרעון כסף, היינו משום דכל זמן דהוי מלוב על פה חשיב הממון ברשות החייב, וע"י כתיבת השטר נעשה ממון החוב מוחזק למלוב [והכא לאדון] ועי"ז חשיב כנתינת כסף המועלת לדין גרעון כסף.

ומעתה י"ל מש"כ רש"י דהך שטרא אדמיה היינו דהיא תתנס לו כשתשיג ידו,

בשיטת הרמב"ם בדין שלשה על שלשה שנחלק (ב)

ונראה לדון לבאר, דהנה בפסחים (יה א) פרכי גבי פרה ששתה מי חטאת בטלו צמעה דנהי דעומאה חמורה לא מטמאו עומאה קלה מיבא ניטמאו, ופירש רש"י נהי דעומאה חמורה לא מטמאו אס נגעו אדם וכלים בהן בחוק המעים דהא אין שם מי חטאת עליהן, עומאה קלה כגון את הבשר לעמאו, דהא משקין בעלמא נינהו ושם עומאה לא פקע מינייהו דניטמאו מחמת עלמן דאין נגיעה גדולה ממה שהן נוגעין בעלמן כו' עכ"ל, ותמהו האחרוי דהא הוי מגע בית הסתרים, ויש שתירצו דאף דלענין אוכלין פליגי צסוגין אי כמאן דמיפירתי דמי או לא, לענין משקין מודו כולי עלמא דכמאן דמיפירתי דמי ולא הוי בית הסתרים.

אך כמדומה דיש שתירצו עוד ע"פ מה דמשמע בפשוטו מלשון רש"י דאין כוונתו דנגעי זה בזה, אלא דנגעי בעלמן ממש, וכן נראה לכאורה מדברי תוס' רבנו פרץ שם דתמה ע"ד רש"י דנגיעה זו צו לא מלינו בשום מקום יעו"ש [ולא

אמאי עומאת בית הסתרים היא ועומאת בית הסתרים לא מטמיה לימא ר' מאיר לטעמיה דתנן שלשה על שלשה שנחלק טבור מן המדרס אצל עמא מגע מדרס דברי ר"מ ותניא א"ר יוסי וכי באיזה מדרס נגע זה אלא שאם נגע בו צו שיהא עמא מגע צו, והנה צסוגין משמע דפליגי בדין מגע בית הסתרים, וטעמא דר"י משום דמעיקרא לא נטמא אלא בעומאת מדרס ולא בעומאת מגע מדרס, אך כבר נתבאר דשיעת הרמב"ם דאף לר"י נטמא אף צמגע מדרס, אלא דס"ל דהקריעה מעברת לגמרי ואף מטמאת מגע מדרס, וכקושיא רש"י (קכג א) ותוס' (צסוגין) מסוגיא דלקמן (קכג א).

אך כריך לבאר לשיעת הרמב"ם אמאי באמת ליבא הכא חסרון דמגע בית הסתרים [ויעוין בתפארת יעקב דלידד צתו"ד דאיכא סברא דחיבורי אדם לא משווי בית הסתרים, ולפ"ז ניחא].

דעלמא דהיא נגיעת דבר בחצירו, וזכה איכא חסרון דמגע בית הסתרים עכ"ד הגרי"ז.

ומעתה יש לדון צשיעת הרמז"ס, דס"ל דסוגיא דלקמן (קגג ח) דפליגא וסברה דלכולי עלמא עמא אף מגע מדרס] ור"י דמטהר היינו משום דהקריעה מטברת אף מטומאת מגע מדרס] סבר דאף צטומאת צגדים דצעיא שיעור חשצין ליה כנגיעה צעלמו ממש דל"ש ציה חסרון דצית הסתרים, ומשום די"ל דצטומאת כלים אין העומאה חלה על גשמו של הכלי, אלא על כללות "שם הכלי", וא"כ יש לומר דדיינין על כל הכלי כאחד, ושפיר חשיב דכללות הכלי נוגע צעלמו ממש, ולהכי ליכא צזה חסרון דמגע בית הסתרים, ואכמ"ל.

משמע דכוונתו להקשות דהוי צית הסתרים] ויש לומר דצחק נגיעה צעלמן ל"ש חסרון דמגע בית הסתרים.

והא דצבגד שנחלק איכא חסרון דמגע צית הסתרים, היינו משום דהכא פירש רש"י עמא מגע מדרס עומאה הנוגע צמדרס יש לו והוי ראשון לעומאה מפני שנגעו זה צזה צעודן מחוצרין שהיו מדרס עכ"ל, הרי דהכא לא אחינן עלה משום דנוגע צעלמו אלא משום דנגעו זה צזה, ומעו משמיה דהגרי"ז דצירח דדצרי רש"י צפסחים לא שייכי אלא גצי משקין דלא צעו שיעור לעמאות, וצזה איכא למימר דחשיב נגיעה צעלמו ממש, אך הכא דצעינן שיעור לעמאות ל"ש לדון דהוי נגיעה צעלמו ממש, דהרי נגיעת כל מקצת צכל השיעור המעמא אינה אלא נגיעה

בענין ברי באיסורין

וכן נראה יותר מלשון רש"י "וליכא למימר צה צרי ושמא צרי עדיף".

וכן לעיל (יב צ) אמרינן הלכתא כרצן גמליאל ואפילו צראשונה אע"ג דאיכא למימר אוקי ממונה צחזקת מריה, ומשמע דצתרוויכו יסוד הדין מדין צרי ושמא צרי עדיף, וכן צכמה דוכתי [והנה צרי יהושע דפליג צמתני" צפשוטו סבר דחיישינן אף לפסול הולד לקהל וכדאמר הרי זו צחזקת מעוצרת לנתין ולממזר עד שצביא ראיח לדצריה, ורצן גמליאל דמכשיר הא הוי אף לכהונה, ולענין האשה עצמה כל הנידון אינו אלא לכהונה, וצפשוטו צתרוויכו הוי מדין טענת צרי, ומצואר דטענת צרי מהניא צין לענין פסולי קהל וצין לענין פסולי כהונה].

והדברים ריכיס צירור, דמאי שייך דין טענת צרי צאיסורין, והתינה חילו נימא דגדר דינא דצרי ושמא צרי עדיף היינו דצרי

רמי ליה אצוי לרצח ומי אמר רבי יהושע אינה נאלמנת ורמינהו העיד ר' יהושע ורבי יהודה צן צתירא על אלמנת עיסה שהיא כשרה לכהונה כו' אמר רצח דרצן גמליאל אדרצן גמליאל לא קשיא התם צרי הכא שמא דר' יהושע אדר' יהושע נמי לא קשיא התם חד ספיקא הכא תרי ספיקו הלכך לרצן גמליאל אלים ליה צרי דאפילו צחד ספיקא נמי מכשיר וקיל ליה שמא דאפילו צספק ספיקא נמי פסיל לרבי יהושע אלים ליה חד ספיקא דאפילו צצרי נמי פסיל וקיל ליה ספק ספיקא דאפילו צשמא נמי מכשיר, ופירש רש"י וז"ל התם צרי מתניתין היא אומרת צרי לי שלכשר וצעלתו, הכא גצי אלמנת עיסה כי היכי דלדין מספקא לן לדידה נמי מספקא לה וליכא למימר צה צרי ושמא צרי עדיף עכ"ל.

והנה ריהבת לשון הגמ' רצן גמליאל אלים ליה צרי משמע דהוי מדין טענת צרי דעלמא

לא סמכין אברי ידכה ואסורה עכ"ל, הרי מצוחר להדיח מדברי תלמידי רבינו יונה דשייך דין צרי ושמה גבי איסור סוטה, ואף הרא"ש לא דחה דצריהם אלא משום דק"ל בעלמא דצרי ושמה לאו צרי עדיף, אך מודה לעיקר הדבר דשייך דין טענת צרי אף באיסור סוטה [ויעוין ברא"ש שם דמסיק וז"ל ומיבו נראה לי לקיים דצריהם מהביא דהיתא מעוברת לקמן דאלים ליה לרשב"ג צרי ומכשיר העובר ואף על גב דלית ליה חזקת כשרות ואפילו ברוב פסולין וכן דבהיא דמשאירסתני נאנסתי אף על גב דחזקת ממון מסייעת לרוב דרנן אפי"ה אלים ליה צרי ומיהימנא עכ"ל, ובפשוטו אף למסקנת הרא"ש הוי מדין טענת צרי וכ"מ מדדימה להביא דמשארסתני נאנסתי].

ויעוין עוד ברשב"א (שם) שכתב וז"ל והא דר' אלעזר דאסר באשת כהן ואי נמי בקענה צת ישראל דוקא במכחשת וטוענת בתולה שלימה נבעלתי ח"נ בשותקת דאיבו צריא, אבל צמודה וטוענת שנאנסה קודם שנתארסה ח"נ באומרת מוכת עץ אני נאמנת, דהא קיי"ל כר"ג ור' אליעזר דאמרי הנושא את האשה ולא מלא לה בתולים היא אומרת משארסתני נאנסתי ונסתחפה שדוה והוא אומר לא כי אלא עד שלא ארסתיך והיה מקחי מקח טעות נאמנת כדאיתא במתני', וכן בטוענת מוכת עץ אני והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את, וטעמא דמילתא משום דהתם שניהם מודים שלא נמלאו לה בתולים אלא שהיא אומרת משארסתני והוא טוען בשמה קודם שארסתיך והיית לה איבי צריא ואיבו ספק, וצריא עס חזקת כשרות דגופא עדיף משמה דידיה, אבל במכחשת כי הכא דהוה ליה צריא וצריא איבו מהימן וכדאמרינן לקמן בריש פ' האשה שנתאלמנה (עו א) דלא אמר ר"ג אלא בצריא ושמה אבל צריא וצריא לא קאמר עכ"ל, ונראה

מסלק הספיקות או דצרי חשיב ראייה, יחא דר"ל דהאי טעמא מהני אף באיסורין, אך למאי דנקטינן בפשוטו דדינא דצרי עדיף הוי כח טענה [ובפרט למאי דק"ל דצרי ע"י אחר לא מהני וצעינן צרי דבצט"ד דוקא] ל"צ מאי שייך דין צרי באיסורין.

והנה מלינו עוד דינא דטענת צרי באיסורין לענין איסור סוטה, דלעיל (ע א) אמר ר"א האומר פתח פתוח מלאתי נאמן, ויעוין ברא"ש (שם ס"ח) שכתב וז"ל והא דאמר דנאמן לאוסרה עליו היינו במכחישתו ואומרת שבתולה היתה או בשותקת אבל אם אמרה אמת שפתחה פתוח ונאנסה תחתיו באשת ישראל נאמנת ומותרת לו מפני שהיא טוענת טענת צרי והוא טוען טענת שמה שאינו יודע אם באונס אם ברנן וצרי ושמה צרי עדיף, מלאתי כתוב זה בשם ה"ר יונה ז"ל וטעו תלמידיהו לכותבו בשמו כי לא אמרה מעולם דכיון דליכא אלא חד ספיקא אזלינן לחומרא וצדיצורה לא מהימנא דהא אמרינן לקמן דק"ל כר"ג דלא אמרינן צרי ושמה צרי עדיף אפי"ה איכא דצרי הוא עוב והשמה הוא גרוע כ"ש הכא דצרי גרוע שידעת שאינו יכול להכחיש, והא דק"ל לקמן כר"ג דאמר צרי ושמה צרי עדיף היינו דוקא איכא דאיכא מיגו כדמפרש לקמן והכא ליכא מיגו אי נמי איכא דאיכא חזקה כדלקמן שהיתה בחזקת בתולה ואוקמה אחזקתה ותחתיו נבעלה אבל הכא ליכא חזקה דתחתיו נבעלה שהרי קיבל אציה קידושין פחותה מצת ג' שנים ויום אחד, ואין לומר הא דלא אמרינן צרי ושמה צרי עדיף היינו כנגד חזקה לאפוקי ממונא מחזקתיה אבל איכא דליכא חזקה לא גרע כח הצרי אלא אדרבה יש חזקה עם הצרי דאוקי איתתא בחזקת היתר ולדקת ונאנסה ואמרינן צרי עדיף, ולא היא דאיכא הכא כנגד הצרי רוב דרנן לאונס לא שכיח ויש קול לאונס ורובא עדיף מחזקה הילכך

טענין מזויף, ודנו להוכיח (צריש גיטין סס) מהא דהמציא גב צא"י אינו לריך קיום כל זמן דליכא ערעור, ודחו דמשום עיגונא שאני, והראשונים (שס ע ה) דחו עוד דשאני גבגב דהאשה צרעות עלמא היא להנשא, וצרשצ"א (גיטין ע ה) מצוחר דהיינו משום דחשיב כמיגו להוליא, וז"ל ומה שדקדק רבינו ילחק ז"ל ממתני' דהכא אינה ראייה דשאני הכא דדילמא משום עגונא אקילו ציה, וצ"י שאני הכא דלא מגבינן מיניה דבעל מידי אלא איפקועי ממונא הוא ושמא בהפקעת ממון לא מלרכינן ליה לקוימי שטריה אלא אם צא צטענת צריא, ומאן דמפיק תצרא אשטרא דיתמי אף על גב דלא נתקיים צחותמיו לא מגבי ציה צשטרא, אלא מיהו לא קרעינן ליה לשטרא עד דגדלי יתמי דילמא מייתו ראייה ומרעו ליה לתצרא עכ"ל², ומצוחר להדיא דשייכא עענת מזויף ודין טענין לענין גב, הרי דשייכי דיני טענות לענין איסור אשת איש.

הרי מלינו דין טענת צרי לענין פסולין [צין לענין פסול קהל וצין לענין פסול כהונה] וכן לענין איסור סועה ולענין איסור אשת איש, וז"צ גדר הדברים.

והנה מלינו עוד צכמה דוכתי דהנך דינים דמו לדיני ממון, האחד לענין דין עדות, דכשם דצממון צעינן שני עדים, ה"נ צדצר דצטרוה אין דצר שצטרוה פחות משנים, ואף דלענין איסורין צפשוטו עד אחד נאמן צין להתיר וצין לאסור, לענין דצצ"ע אין עד אחד נאמן אף לאסור.

להדיא מדצרי הרשצ"א דהוי מדין טענת צרי מדינא דצרי ושמא צרי עדיף דומיא דהא דמשארסתני נאנסתי [אלא דצהמשך דצריו כתב הרשצ"א וז"ל ולא גרע פתח פתוח ממי שראינוה שנבעלה ולוחה ואמרה אנוסה אני דנאמנת והרי היא כחתיכה ספק חלב ספק שומן דעד אחד נאמן עליה, ואף על פי שזו עדות אשה בגופה הא אמרי' דנאמנת כדאיתא בצרייתא לקמן (יג צ) זו היא עדות שהאשה כשירה לה כלומר לעלמא כו', ועמדו האחרו' דמדצרי הרשצ"א הכא משמע דהוי מדין עדות דעד אחד נאמן צאיסורין ויעוין להלן].

עוד מלינו דיני טענות צאיסורין גבי איסור אשת איש, דצריש גיטין (צ צ) תנן המציא גב צארך ישראל אינו לריך שיאמר צפני נכתב וצפני נחתם אם יש עליו עוררין יתקיים צחותמיו, וצגמ' (שס ע ה) ערער דמאי ומסקינן ערער דבעל, ושיעת הרמצ"ס (פ"ז מגירושין ה"ב) דערעור הבעל מהני להלריך קיום מדאורייתא וז"ל צא הבעל וערער ואמר לא גרשתי מעולם וגב שהוצא לה מזויף הוא יתקיים צחותמיו, ואם לא נתקיים ולא נודעו עדיי כלל תלא והולד ממזר שהרי אינה מגורשת עכ"ל וצפשוטו היינו מדין טענה, וס"ל להרמצ"ס דצמקום טענת מזויף צעינן קיום מדאורייתא [אך האחרו' דנו לצאר דין ערעור הבעל צאופנים אחרים ואכמ"ל].

והתוס' לקמן צפרק מי שהיה נשוי (צ צ) וצריש גיטין (צ ה) וצכ"ד דנו אי

² **ומבואר** מדצרי הרשצ"א דנסתפק דילמא אף צשובר טענין מזויף, ואף דהא ודאי דלא טענין להוליא, אלא דשאני הכא דכיון דאיכא שטרא ליתמי, והשובר צא להפקיע החוב, דמי קאת לטענין להחזיק, וכשם דלענין מיגו להוליא אשכחנא דצמקום שטר חשיב מיגו להחזיק ועמשנ"ת לעיל (ע צ) בצגר הדברים ומ"מ נסתפק הרשצ"א דדילמא לא טענין אלא לענין שלא לגבות ממון, משא"כ הכא דאינו אלא "הפקעת ממון" דהלוה צא להפקיע מהם את החוב צאמלעות השובר, וצזה נסתפק דדילמא לא טענין לכו, ומ"מ לא קרעינן לשטרא ואכמ"ל.

ואיתתא מספיקא מתותי בעלה [אלא דדצריי נראה דהיינו דוקא בגוונא דל"ש דינא דספיקא דאורייתא לחומרא וכדנתבאר באורח לעיל, ומ"מ מצואר דצריי דדמי לממון ואמרינן דלא מפקינן ממונא ואיתתא מתותי בעלה מספיקא] וכן מצואר בראשונים ביצמות (כד ה) דאין האשה נאסרת על בעלה מספק ולהכי לא מפקינן מצעל בעדי כיעור, ולמדו כן הראשונים מהא דאמרינן בגיטין (פע ה) התורה אמרה כי מלא צה ערות דבר ולהלן הוא אומר על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר מה להלן דבר צרור אף כאן דבר צרור, ומצואר דאיכא דין צסוטה דאינה נאסרת אלא בדבר צרור, וילפי האי דינא מממון.

ובדברי הר"י מיגש (צ"צ לא א וצליקוטי גיטין ט א) מצואר דהאי כללא דלא מפקינן איתתא מתותי בעלה מספיקא הוי אף כלפי ספק אשת איש.

ויעוין עוד ברש"א (לעיל יא א) בצסוגיא דגר קטן שכתב וז"ל הכא דאי לא מחי נעשה גר גמור למפרע לפי שזכין לאדם שלא צפניו והוא עלמנו נוהג בגירותו ככל ישראל חזקה לא ימחה ונעשה ישראל גמור דבר תורה הילכך סומכין עליו ואפילו לדברי תורה, כג"ל אלא שעדיין קשה לי קלת א"כ היאך הקשו אציי ורצא מקנס וכתוצה וכי חמיר ממון עפי מאיסורי תורה, וי"ל משום דלעולם אין מויליחין ממון אלא בראיה צרורה, ותדע לך דעד אחד נאמן באיסורין וצממון אין פחות משנים עכ"ל, ומצואר דבכלל דינא דאין דבר שצממון פחות

ובקידושין (סו ז) מצואר דצן גרושה וצן חלוצה פסולו צשנים וכ"מ צריש מכות (צ ה) וצתוס' רי"ד (שס סו א) מצואר דה"ה להעיד על אשה דזונה היא צעינן שני עדים, ומצואר דצצריי דטעמא משום דחשיב כדבר שצצרוה [ופשטות שיטת הרמב"ם (פט"ז מסנהדרין ה"ו) דלהעיד על אשה דזונה היא סגי צע"א ואכמ"ל].

עוד מלינו דאיסור אשת איש דמי לממון, דהנה יעוין בראשונים (קידושין א צ) דדנו בצספק חי נתקיים התנאי מי נאמן, והציאו דברי הירושלמי (פ"ג דקידושין ה"ב) מכיון שהוא מצקש לאוסרה עליו לריך להציא ראיה, וז"ל הרמב"ן (שס) כל תנאי שהוא צינו לצונה כגון על מנת שתתי לי מאתים זוז או ע"מ שאתן לך מאתים זוז, כלל גדול אמרו המוליא מחצירו עליו הראיה, לפיכך בקדושין היא נאמנת ומותרת לשוק, בגירושין הוא נאמן ואסורה עכ"ל ודעת הר"ן שם דאף בגוונא דהוא אומר צצרי דקיים התנאי והיא אומרת איני יודעת מותרת כדק"ל צצריי יודע אם הלויתני דצרי ושמא לאו צרי עדיף, ויעוין עוד צר"ן (שס ה א) וצטוט"ד (ח"א ס"ה קטו) וצאהא"ז (פ"ג מאישות ה"ב ופ"ח משאלה ופקדון ה"ה) ועוד.

עוד מלינו דהנך איסורין דמו לממון, דהנה לעיל (ט א) אמר ר"א אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה, והרשב"א וש"ר שם פ"י דאינה נאסרת מספק אלא בצספיקא דקינוי וסתירה, וכן מצואר צר"י מיגש (נד' בצסוף פירקין) דלא מפקינן ממונא

² **ולענין** להעיד על אדם דכהן הוא סבר ת"ק לקמן (כג ז) דמהימן ומדין עד אחד נאמן באיסורין ואף ר"י דפליג מצואר בגמ' ההם דאינו אלא מדרבנן משום חששא דגומלין או דמעלין מתרומה ליוחסין מיהו שיטת הרמב"ם (פ"כ מאיסור צ"ב) דבתרומה דאורייתא אין ע"א נאמן ונתבאר במק"א ויעוין עוד ברא"ש (פ"ה דגיטין ס"ב) וצצערי ישר (ש"ו פ"ח) וצאחיעזר (ח"א ס"ד סק"ד וח"ג סמ"ג סק"ה) ואכמ"ל.

משנים דצעינן ראייה צרורה, ואין זה דין צעדות וקאה.

וכמו כן מצינו לענין פסולי קהל, דקי"ל (קידושין עג ה) דמדאורייתא ממזר ודאי הוא דלא יצא הא ממזר ספק יצא וצקהל ודאי הוא דלא יצא הא צקהל ספק יצא, ויש מהאחר' דנקטו דאף באיסורי הכונה כן הוא, ולשיטת הרמב"ם דספיקא דאורייתא לקולא מדאורייתא, מצואר דצדרי הרמב"ם צתשובה (צלאו ח"ג עמ' 75 בהשמעה לח"צ סי' שי, ומד' מכון י-ס סי' קיד, והוצאה צרשצ"א וש"ר קידושין עס) דזכו נמי יסוד דינא דספק ממזר וז"ל וכבר ביארנו בכלל העיקרים שביארנום שהדברים כלם שלא הוזכרו מן התורה מותרים מהתורה אלא מה שנתאמת אסור, ושארם ז"ל ספיקא דאוריית' לחומרא הוא אסור מדצריהם לא מן התורה וצביאור אמרו ממזר ודאי אסרה תורה והוא הדין בכל איסורי לאוין כולם שאם הוא ספק איסור' דאורייתא אסור מדצריהם" אולם לשיטת הרשצ"א ודעמיה דספיקא דאורייתא לחומרא מדאורייתא, נתחדש הכא דספק ממזר שאני ומותר, וז"צ גדר הכ דינא.

הרי מצואר דאיסורי קהל איסור סועה ואיסור אשת איש דמו לאיסורי ממון לכמה מילי, לענין דין עדות ודיני טענות ודינא דספק לקולא ודין המע"ה.

ונראה צביאור הדברים, דכנה יסוד איסור אשת איש הוי תציעה של הצעל, ולא ד"לא תנאף" נאמר צה' דצרות אחרונות, ומצינו דאיכא דין קידושי חוץ וגירושי חוץ [ואף מאן דפליג אינו אלא משום חסרון כריתות] הרי דהצעל עצמו איכה האוסר והמתיר ומצי לשייר באיסורו [ובהאחר' לידדו דאיכא צזה תרי דיני ואכמ"ל].

וכמו כן איסור סועה נראה צכ"ד דיסודו תציעה של הצעל, וצמהרי"ק (סי' קסז)

מצואר דאומרת מותר נאסרת משום דיסוד איסור סועה תלי צמה דמעלה מעל צצעלה, ומצינו דאיסור סועה תלי צקפידא דצעל (סועה כו צ) ואיכא מ"ד (שם כה ה) דצעל שמחל על קינוי קינוי מחול [וכן דין גלגול שצועה דשצועת הדיינים ילפי' מגלגול שצועה דסועה (קידושין כו צ)] והיינו דהצעל תוצע את אשתו על שעצרה על דין האישות, ותוצע להחיל עליה דין סועה להפסידה זכויות האישות ולאוסרה [וז"ל המחירי (ריש קידושין) כשנתנה תורה נלעוו להיות ענין האישות צקשר חזק באירוסין ונשואין וצעדים וצכתצה ושלל יוכל לשלחה אלא צגט וכשתצוק לאחיו אם מת הוא צלא זרע שתהא זיקתה נרתת ונעקרת צחליצה ושיהא יכול ליסרה אם שעתה ממנו ר"ל שקנה לה ונסתרה עכ"ל].

ומעתה מצואר הא דדבר שצערור דמי לממון ואין דבר שצערור פחות משנים [ופשעות שיטת החוס' צריש גיטין (צ צ) דדינא דאין דשצ"ע פחות משנים אינו אלא צגיטין וקידושין וסועה וכן נראה מדצרי הרמב"ן (גיטין סד ה) דשאר איסורי קרובות לא חשיבי אלא איסורין ואמרינן צזה ע"א נאמן באיסורין] דכיון דיסוד הדין הוי תציעה דצן אדם לחצירו דמי לממון, וצעינן צזה עדות כממון.

וכן מצואר הא דשייכי צזה דיני טענות, צין באיסור אשת איש וצין באיסור סועה, וכיון דהצעל תוצע את אשתו להחיל עליה דין סועה, כל היכא דאיכה עוענת צרי ואיכה שמא, הרי היא נאמנת מדין צרי ושמה צרי עדיף, ככל דיני ממון.

וכן זהו גדר הדין דלא מפיקין איתתא מתותי צעלה מספיקא, ולמשנ"ת הא דאף באיסור סועה אמרינן כן, אינו משום הפסד זכות הצעל

דטענט צרי ומדינא דצרי ושמא צרי עדיף, ועמדו
האחרו' דמכמשך דצרי הרשצ"א משמע דהוי
מדין עד אחד נאמן באיסורין וכנ"ל.

ולמשנית יתכן לדון בזה, דהכח חזינן דאף
דיסוד הדין דצר שצערור כאיסור
אשת איש ודין סוטה הוי תביעה של הצעל, מ"מ
הרי כך דינא לא אחיביז למחילה, ומעיין זה
מלינו בדיון רליחה, דאף דמצואר צכמה דוכתי
דיסוד הדין הוי תביעה דצין אדם לחצירו, ואף
תביעת העונשין הוי תביעה של הנרלח,
וכדאשכחנא דחשיב ממון לזה ונפשות לזה, ודעת
כמה ראשונים דהנרלח וקרוביו פסולים להעיד
משום צעל דצר וקרוב, ומ"מ לא אחיביז
למחילה, וכן לענין עדים זוממין, מצואר דצרי
הראשונים צריש מכות דהנידון הוי צע"ד ונאמן
להודות לפטור את הזוממין אף מחויב גלות,
ומשום דאיבו חשיב תוצע ע"ז, ואעפ"כ לא
אחיביז הכ חיובא למחילה, ומעי"ז הוי הכא,
דאף דיסוד האוסר דאשת איש הוי הצעל ואיבו
הוי התוצע, וכן צסוטה הצעל איבו התוצע,
מ"מ לא אחיביז למחילה, ואיכא דין איסור
המחייב את הצעל לתצוע כך דינא.

ומעתה יש לדון דצדצר שצערור לעולם צעינן
תרתיו, צין נאמנות המועלת לדיני
ממונות וצין נאמנות המועלת לאיסורין,
דצנאמנות דאיסורין גרידא לא סגי, כיון דיסוד
הדין הוי תביעה של הצעל דדמיא לממון, אך
מ"מ צדין המועיל צממון לחודיה כגון טענת צרי
נמי לא סגי, כיון דאיכא דין איסור התוצע כך
תביעה דממונא, ולהך דין צעינן נאמנות
המועלת באיסורין דוקא, ומכ"ע צעינן נמי לדין
עד אחד נאמן באיסורין, מלצד דינא דטענת צרי.

[דצאמת אינו מצואר כ"כ, כיון דאין צאין
להפסיד את זכותו אלא להעיד שאסורה עליו,
ודמי למעיד נתנסך יינך דאינו אלא איסורין]
אלא איפכא דהצעל תוצע את אשתו וצא להחיל
עליה דין סוטה ולהפסידה את דיני האישות
וצכלל זה לאוסרה עליו, ומספיקא לא מלי
לאוסרה, וכן זהו גדר הדין דצספק אי נתקיים
התנאי צקידושין היא נאמנת ומותרת אף לשוק
וצגירושין הוא נאמן ואסורה ומדינא דהמונא
מחצירו עליו הראיב.

ונראה לדון לצאר דאף צפסולי קהל כן הוא,
דיסוד דין ממזר הוי פגס ופסול
וכדאמרין (יצמות טו ז) דמאי ממזר מוס זה, ויש
לומר דיסוד הקפידא ד"לא יצא ממזר צקהל ה"
היינו משום תביעת הקהל דלא יתערבו צהם
פגומין, וכיון דיסוד הדין משום לתא דצין אדם
לחצירו, צעינן בזה שני עדים כדין דצר שצממון
ודצר שצערור, וכן שייכי בזה דיני טענות, וכן יש
לומר דזהו גדר הדין דצספק אזלינן לקולא
[וצפרע אי ספק ממון לקולא אף צגוונא דליכא
מוחזק, ויעוין צרשצ"ס (צ"צ נו ז) וצשערי ישר
(ש"ה פ"ח) ואכמ"ל].

ומצינו (קידושין עא א) דאיכא מ"ד דמשפחה
שנעמעה נעמעה וכשרים הם לעתיד
לצא [ואמרין התם (עב ז) אי לאו דאמר רב
יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אחי
אליהו מפיק מינן לוורני לוורני קולרין] ולכאורה
ל"צ גדר האי דינא, ויתכן משום דרכיה דרכי
נעם (ויעוין שם עא א) אך יתכן לצאר, דכיון דיסוד
הדין משום תביעת הקהל, כל היכא דצצר נעמעו
צקהל הותרו.

והנה מריש דצרי הרשצ"א (לעיל ע א) משמע
דיסוד הנאמנות לומר נאנסתי הוי מדינא

בשיטת הרמב"ם בדין תרי רובי

או צקרנות שצשדות שהכל עוצרין שם, והיו רוב העוצרים שם כשרים, ורוב העיר שפרשו אלו העוצרין ממנה כשרים, שהחכמים עשו מעלה ביוחסין והלריכו שני רובות, אבל אם היו רוב העוצרים פוסלים אותה כגון גוים או ממזרים וכיוצא בהם אף על פי שרוב המקום שצאו ממנו כשרים או שהיו רוב אנשי המקום פסולין אף על פי שרוב העוצרין שם כשרים חוששין לה שמא למי שפוסל אותה נבעלה ולא תינשא לכהן לכתחלה ואם נשאת לא תלא עכ"ל.

ומבואר צפשוטו דשיעת הרמב"ם דתרי רובי היינו כגון דנבעלה חוץ לעיר, ואיכא התם רוב סיעה כשרים, והך סיעה פירש מעיר דרוב אנשיה נמי כשרים, וצכהאי גוונא הוא דחשיב תרי רובי דמכשרינן.

והנה לשון הרמב"ם "אבל אם היו רוב העוצרים פוסלים אותה כגון גוים או ממזרים וכיוצא בהם אף על פי שרוב המקום שצאו ממנו כשרים או שהיו רוב אנשי המקום פסולין אף על פי שרוב העוצרין שם כשרים חוששין לה" ועמדו האחרו' דמשמע דצכהאי גוונא חשיב חד רובא, ויעוין צחז"א (אהע"ז סי' ז' סק"א) דתמה דצכהאי גוונא דרוב העוצרים פוסלין אף דצאו מעיר דרוב כשרים ליכא אלא רוב פסולין גרידא, דלעולם אזלינן צתר המלויין במקום זה, וכדאשכחנא צ"צ (כג ז) דציושצת צין בהרים לא אזלינן צתר רובא דעלמא, וז"ל הצחז"א לכאורה משמע דרוב אחד מיהא היו ותימא כיון דצמקום הזה רוב פסולין פשיטא דצתר דידכו אזלינן ולא דמי לרוב וקרוב צ"צ כ"ג ז' דהתם צמקום דמלוי מן הרוב ומן הקרוב צשוק או שאין שניהן מלויות צמקום הזה אבל

א"ר יוסי מעשה צתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן צן נורי אם רוב אנשי העיר משיאין לכהונה הרי זו תינשא לכהונה, אמר ליה רבא לרב נחמן ר' יוחנן צן נורי דאמר כמאן אי כרבן גמליאל אפילו צרוב פסולין נמי מכשר אי כרבי יהושע אפילו צרוב כשרים נמי פסול אמר ליה הכי אמר רב יהודה אמר רב צקרנות של ציפורי היה מעשה וכדרכי אמי דאמר רבי אחי והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרין עוצרת לשם וכדר' ינאי דאמר ר' ינאי נבעלה צקרנות כשרה לכהונה צקרנות סלקא דעתך אלא נבעלת צשעת קרנות כשרה לכהונה אבל פירש אחד מציפורי ובעל הולד שתוקי כי הא דכי אתא רב דימי אמר זעירי א"ר חנינא ואמרי לה אמר זעירי אמר ר' חנינא הולכין אחר רוב העיר ואין הולכין אחר רוב סיעה כלפי לייא בני ניידי והני קציעי וקיימי אלא הולכין אחר רוב העיר והוא דאיכא רוב סיעה צדהקין ואין הולכין אחר רוב העיר גרידתא ולא אחר רוב סיעה גרידתא מ"ע גזרה רוב סיעה אטו רוב העיר ורוב העיר נמי אי דקא אזלי אינהו לגצה כל דפריש מרובא פריש לא לריכא דקא אזלא איבי לגצייכו דהוב ליה קצוע וא"ר זירא כל קצוע כמחלה על מחלה דמי ומי צעינן תרי רובי והתינא תשע חנויות כו' מעלה עשו ציוחסין, ויעוין צרש"י וצראשונים.

והנה כתב הרמב"ם (פ"ח מאיסורי ציאה ה"ג - י"ד) וז"ל פנויה שראוה שנבעלה לאחד והלך לו, ואמרו לה מי הוא זה שצא עליך ואמרה אדם כשר הרי זו נאמנת, ולא עוד אלא אפילו ראוב מעוצרת ואמרו לה ממי נתעצרת ואמרה מאדם כשר הרי זו נאמנת ותהיה מותרת לכהן, דצ"א צשייכה המקום שנבעלה צו פרשת דרכים

אינו צא מעלמא כלל, אלא פירש מעיר זו ומכרם זה, וצכה"ג לא שייך למיזל כלל צתר רוצא דעלמא, משא"כ הכא הרי מיירי דהנך רוצ העוצרים כאן פירשו מן העיר, ומלא דצזה יש לדון הרוב צתרי גווני, דיש לדון על פרישת הצועל מסיעת העוצרים במקום זה, וצזה איכא רוצ פסולין, אך כיון דתחילת פרישת צועל זה הויא מן העיר, הרי יש להעמיד הספק נמי האם הכ צועל פירש מרוב הכשרים שצער או ממיעוט הפסולין שצער, וצזה איכא רוצ כשרים, וי"ל דצכהאי גוונא חשיב כרוב כנגד רוצ.

ובדינא דט' חנויות נחלקו האחרו' בגוונא דאיכא רוצ צשר צחנות האחת העריפה כנגד ט' החנויות, אי אזלינן צתר רוצ חנויות או צתר רוצ צשר, ומלינו צזה כמה שיעות, ויעוין צחזו"א (דמאי ס"א סקט"ו) דמסיק דחשיב רוצ כנגד רוצ יעוין שס.

כשידענו את המלוי במקום הזה צתר דידי' אזלינן והוי כיושבת צן ההרים וככרס נעוע ירק וירק נמכר חולה לו וכמש"כ הרמב"ן צ"צ כ"ד אי עכ"ל ונ"ל הרמב"ן צ"צ שס, אבל ענבי מלנטי פירוש עזידי ודאי דמלנטי ואפילו לרי חנינא אסור, דכי האי לאו קרוב צלחוד הוא אלא במקומו ממש הוא וחזקה כאן נמלאו וכאן היו, והכי נמי מוכח צקידושין פרק קמא (לה צ) דקאמרינן צברייתא כרס הנעוע ירק וירק נמכר חולה לו צארץ אסור והיינו משום דדרכן של כל הגננין למכור על פתח גנותיהן כדאמרינן צסוף צצא קמא (קיע ח) הילכך כמי שהוא במקומו דמי, וכיון דמקום שהוא מקומן ומלוי ליכא מאן דאמר רוצ עדיף וכן נראה לי עכ"ל.]

ונראה לדון צביאור דצרי הרמב"ם, דדוקא ציושבת צין ההרים וככרס נעוע ירק וירק נמכר חולה לו, דצזה הכ רוצ המלוי כאן

בגדר דין קבוע

אי נמי פלגא ופלגא ספק נפשות להקל לא לריכא דאיכא תשעה ישראלים וכנעני אחד ציניהם דהוב ליה כנעני קצוע וכל קצוע כמחלה על מחלה דמי.

והנה עיקר גדר דינא דקצוע לריך ציאור עוצא, דהרי יסוד דין רוצ הוא משום דלעולם שכיח יותר דיארע כפי הרוב מכפי המיעוט, צין צרובא דאיתיה קמן וצין צרובא דליתיה קמן [ויעוין משנ"ת לעיל] והרי ענין שכיחות הרוב שוב צין צפריש וצין צקצוע, וא"כ מהו גדר הכ גזירת הכתוב דצקצוע לא אזלינן צתר רוצא.

ונראה צביאור הדברים, דהנה מצואר צראשונים דמדאורייתא לא הוי קצוע אלא היכא דהאיסור ניכר במקומו, אך כל היכא

אי"ר זירא כל קצוע כמחלה על מחלה דמי צין לקולא צין לחומרא מנא ליה לרי זירא הא אילימא מתשע חנויות כולן מוכרות צשר שחוטב ואחת צשר נצלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספיקו אסור וצנמלא הלך אחר הרוב התם לחומרא אלא מתשעה לפרדעים ושרץ אחד ציניהם ונגע צאחד מהן ואינו יודע צאיזה מהן נגע ספיקו עמא התם נמי לחומרא אלא מתשעה שרצים ולפרדע אחד ציניהם ונגע צאחד מהן ואינו יודע צאיזה מהן נגע צרה"י ספיקו עמא צרשות הרצים ספיקו עהור, ומדאורייתא מנא לן אמר קרא ורצו לו וקס עליו עד שיתכוין לו ורצנן אמרי דצרי ר' ינאי פרע לזורק אצן לגו היכי דמי אילימא דאיכא תשעה כנענים ואחד ישראל ציניהם ותיפוק ליה דרובא כנענים נינהו

סתם אסור בכל הנשים שצעולם חזקה שלח עושה שליחותו וכיון דלא פריש ליה הא לא ידע הי ניהו קדיש ליה, איתביב ר"ל לרבי יוחנן קן סתומה שפרחה גזל אחד מהן לאויר העולם או שפרחה לציון חטאות המתות או שמת אחד מהן יקח זוג לשני ואילו קן מפורשת אין לו תקנה ואילו שאר קינין בעלמא מיתקנן ואמאי לימא כל חדא וחדא דלמא האי ניהו, אמר ליה קאמינא אנא אשה דלא ניידא ולאמרת לי את איסורא דנייד וכי תימא הכא נמי נייד אימור בשוקא אשכח וקדיש התם הדרא לניחותא גבי קן מי הדרא, והנה התום' צסוגין פירשו דהא דאמרינן דאשה לא ניידא ואף אי בשוקא אשכח וקדיש הדרא לניחותא קאי על האשה שקידש השליח [ויעוין צרש"ש אך יעוין צתום' הרא"ש] וכן הוא בפירוש הרא"ש צנזיר שם דעעמא משום דהאוסר דהיינו האשה שקידש השליח קצועה יעו"ש [אך התום' צנזיר פירשו דקאי על האשה דמקדש השתא].

ולכאורה נריך ציבור הכי עיקר הנידון על אשה זו אי אסורה היא או מותרת, ומה צנך דשורש הספק הוא מי האשה שנתקדשה, ואמאי תלי אי המקודשת קצועה או ניידא, אך למשנ"ת דיסוד דין קצוע הוא משום דצכה"ג לא חשיב ספק אלא חסרון ידיעה, מצואר היעב, דהא תלי בשורש הספק, וכיון דשורש הספק הוא מי נתקדשה, כל דהמקודשת קצועה דלא חשיב ספק אלא חסרון ידיעה, תו ל"ש צזה הכרעת רוב.

דאין האיסור ניכר במקומו לא הוי קצוע מדאורייתא [אלא דמדרבנן גזרו דהוי קצוע אף צאינו ניכר] וצדברי כמה ראשונים מצואר דאין הטעם משום דצאינו ניכר איכא דין ציטול צרוצ, אלא עיקר דין קצוע לא שייך אלא צניכר האיסור במקומו מדאורייתא.

ונראה דגדר דין קצוע הוא, דכל היכא דהאיסור קצוע במקומו וניכר במקומו, חסר צשם "ספק" ואין הדבר אלא כ"חסרון ידיעה" גרידא דצזה לא נאמרו דיני הכרעת הספיקות, וכגון צלקח מן הקצוע, כיון דהאיסור קצוע במקומו וידוע במקומו, ואפשר לעמוד על הדבר, אלא דאיכו לא ידע איזו חנות עריפה ואיזו חנות כשירה, צכה"ג לא חשיב ספק אלא חסרון ידיעה, ומש"ה לא אזלינן צזה צתר רוצא [והוי כמונחות לפניו ג' חסיונות צ' כשירות והאחת עריפה וניכרות כל אחת, ואיכו עולם עיינו ונוטל אחת מהן, דלא חשיב ספק].

ויעוין צקוצ"ש (א"י מ) צשם הגר"ח דגדר דין קצוע אינו דלא חשיב רוצ, אלא דאף דאיכא רוצ מ"מ לא מהני רוצ צדין קצוע.

ויעוין צפלת' (ס"י קי סק"ז) דנקט צפשיעות דכשם דצקצוע לא אזלינן צתר רוצא ה"נ לא אזלינן צתר קורצא יעו"ש ומצואר היעב למשנ"ת דיסוד הדין דקצוע היינו משום דאינו נידון כספק אלא כחסרון ידיעה ולא נאמרו צזה דיני הכרעת הספיקות [ויעוין צפמ"ג (ס"י קי ספ"ד סק"ד) וצשערי ישר (ש"ד פ"י צ)].

ובנזיר (יא צ) אמר ר' ילחך צר יוסף אמר רבי יוחנן האומר לשלוחו לא וקדש לי אשה